

مؤسسه داورى و حقوقى
داوران پارسىان دادار
Dadbaran Parsian Dadar Lawfirm

آیین نامه داورى

مؤسسه داورى و حقوقى دادوران پارسىان دادار

شناسه ملی ۱۴۰۰۶۷۵۸۵۴۵

شماره ثبت ۴۱۶۰۵

تابستان ۱۳۹۸

مقدمه

تشکیل مراکز داوری تخصصی یکی از مهم‌ترین راهکارهای تأمین امنیت قضائی، تسریع در حل و فصل اختلافات حقوقی اشخاص و ایجاد نظم حقوقی است. در حوزه بازرگانی بین‌المللی نیز داوری امروزه مهم‌ترین و رایج‌ترین شیوه حل اختلافات بازرگانی بین‌المللی به شمار می‌رود. در قوانین ایران نیز در قانون داوری تجاری بین‌المللی و مواد ۴۵۴ الی ۵۰۱ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی به موضوع داوری پرداخته شده است. در خصوص داور باید گفت گاهی داور، شخصیت حقیقی است یعنی طرفین قرارداد فردی را بعنوان داور انتخاب و در متن قرارداد به آن اشاره می‌نمایند و گاهی به صورت شخصیت حقوقی است یعنی شرکت یا مؤسسه‌ای را به عنوان داور تعیین می‌نمایند. نکته قابل ذکر در خصوص زمان انتخاب داور اینست که انتخاب داور در هر مرحله‌ای اعم از زمان انعقاد قرارداد یا در زمان اجرای مفاد آن و حتی پس از طرح دعوی در دادگاه امکان پذیر است. شما می‌توانید در زمان عقد قرارداد با اشخاص با ذکر شرط داوری در قرارداد خواستار حل و فصل اختلاف از طریق مؤسسه داوری باشید:

« کلیه اختلافات و دعاوی ناشی از این قرارداد یا مرتبط با آن از جمله مذاکرات مقدماتی، انعقاد، اعتبار، فسخ، نقض، تفسیر و همچنین کلیه متفرعات آن به « مؤسسه داوری و حقوقی دادوران پارسیان دادار » ارجاع می‌شود که بر طبق قواعد و آیین داوری آن مؤسسه با رأی یک یا سه داور (برحسب اهمیت دعوا و به تشخیص و انتخاب مؤسسه داوری) بصورت قطعی و لازم‌الاجراء حل و فصل گردد. داور(ان) علاوه بر مقررات حاکم، عرف تجاری ذیربط را نیز مراعات خواهد (خواهند) نمود. شرط داوری موافقتنامه‌ای مستقل از قرارداد اصلی است و حتی در صورت بطلان، فسخ، انفساخ و دیگر اسباب انحلال قرارداد اصلی معتبر و لازم‌الاجراء می‌باشد » همچنین می‌توانید در حین رسیدگی قضایی به پرونده در محاکم حقوقی، از دادگاه تقاضای ارجاع امر به داوری نمایید. دادگاه نیز با تنظیم صورت‌جلسه‌ای، حل اختلاف را به داور منتخب (مؤسسه) ارجاع خواهد داد.

فصل اول: کلیات

ماده ۱- مؤسسه داوری و حقوقی دادوران پارسیان دادار به شماره ثبت ۴۱۶۰۵ و شناسه ملی ۱۴۰۰۶۷۵۸۵۴۵ که به موجب مجوز کانون وکلای دادگستری تشکیل شده است؛ در مواردی که حل اختلاف به این مؤسسه ارجاع داده می‌شود مطابق این آیین‌نامه رسیدگی خواهد کرد.

ماده ۲- مقررات این آیین‌نامه در کلیه اختلافات حقوقی و تجاری داخلی و همچنین اختلافات تجاری بین‌المللی که به این مؤسسه ارجاع داده می‌شود مجزا است.

ماده ۳- رسیدگی این مؤسسه در داوری‌های داخلی تابع مقررات مندرج در باب هفتم قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹/۰۱/۲۱ و در داوری‌های بین‌المللی تابع قانون داوری تجاری بین‌المللی مصوب ۱۳۷۶/۰۶/۲۶ و ضوابط مندرج در این آیین‌نامه می‌باشد.

ماده ۴- تراضی بر ارجاع اختلاف به مؤسسه به منزله التزام و قبول این آیین‌نامه در مورد نحوه ارائه خدمات می‌باشد.

ماده ۵- قلمرو اجرای این آیین‌نامه

کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی که اهلیت اقامه دعوا دارند می‌توانند داوری در اختلافات خود اعم از اینکه در مراجع قضایی طرح شده یا نشده باشد، با توافق به مؤسسه ارجاع کنند.

فصل دوم: تعاریف

ماده ۶- تعریف اصطلاحات و واژه‌های مندرج در این آیین‌نامه به شرح ذیل می‌باشند:

الف) « مؤسسه » : مؤسسه داوری و حقوقی دادوران پارسیان دادار می‌باشد؛ مؤسسه می‌تواند به منظور تشویق و ترویج داوری و تسهیل مراجعه به مؤسسه و ارتباط با طرفین، در مراکز استان نسبت به تأسیس دفتر اقدام نماید.

ب) « آیین‌نامه/آیین داوری » : نحوه ارائه خدمات مؤسسه در اختلافات حقوقی و تجاری داخلی و اختلافات تجاری بین‌المللی است.

ج) « موافقت‌نامه داوری » : توافقی است بین طرفین که به موجب آن حل و فصل تمام یا بعضی از اختلافاتی که در مورد یک یا چند رابطه حقوقی معین اعم از قراردادی یا غیر قراردادی به وجود آمده یا ممکن است در آینده پیش آید، به مؤسسه ارجاع شود؛ موافقت‌نامه داوری ممکن است به صورت شرط داوری در ضمن قرارداد و یا به صورت قرارداد جداگانه باشد. این موافقت‌نامه باید طی سندی به امضاء طرفین رسیده باشد یا مبادله، نامه، تلکس، فکس، ایمیل یا نظیر آنها بر وجود موافقت‌نامه مذکور دلالت نماید یا یکی از طرفین طی مبادله درخواست یا دفاعیه وجود آن را ادعا کند و طرف دیگر عملاً آن را قبول نماید.

د) « قرارنامه داوری » : عبارت است از صورت جلسه‌ای که طبق این آیین‌نامه تنظیم می‌گردد.

ه) « خواهان یا خوانده » : به معنای یک یا چند خواهان یا خوانده است.

فصل سوم: جریان داوری

ماده ۷- دادخواست داوری

الف) خواهان یا متقاضی داوری، باید دادخواست داوری خود را به این مؤسسه تسلیم کند.

ب) دادخواست داوری می‌بایست مشتمل بر موارد زیر باشد:

- ۱- مشخصات کامل طرفین همراه با نشانی پستی، پست الکترونیکی، راه‌های ارتباطی الکترونیکی و در صورتی که دعوی به نمایندگی یا وکالت مطرح شده باشد، ارائه هرگونه اسناد مثبت سمت
- ۲- توضیح درباره ماهیت معامله، قرارداد یا وقایعی که موجب بروز اختلافات شده است و بیان منشاء ادعا و دلایل آن
- ۳- تعیین خواسته دعوا و مبلغ آن، مگر آنکه خواسته غیرمالی باشد
- ۴- توضیح درباره موافقت‌نامه داوری
- ۵- در صورتی که داوری بین‌المللی است، اظهارنظر در خصوص محل، زبان، قانون و قواعد حقوقی قابل اعمال در داوری

ماده ۸- پاسخ خواننده؛ دعوای تقابل

الف) پس از دریافت دادخواست داوری؛ مؤسسه یک نسخه از دادخواست و اسناد و مدارک ضمیمه آنرا ظرف مهلت پنج روز، جهت پاسخگویی برای خواننده ارسال می‌نماید؛ خواننده باید در داوری داخلی ظرف ۱۵ روز از تاریخ ابلاغ دادخواست داوری، پاسخ خود را به مؤسسه تسلیم نماید.

ب) دفتر مؤسسه، نسخه‌ای از پاسخ خواننده را به خواهان ابلاغ می‌نماید.

پ) در صورتی که خواننده ادعاهای متقابلی داشته باشد، ضمن پاسخ به دادخواست به دفتر مؤسسه تسلیم می‌کند؛ که در این صورت دعوای متقابل می‌بایست مشتمل بر موارد زیر باشد:

۱. بیان ادعای متقابل و بهای آن، مگر آنکه خواسته غیرمالی باشد

۲. ذکر خواسته دعوای متقابل و بهای آن، مگر آنکه خواسته غیرمالی باشد

ت) دفتر مؤسسه، ادعای متقابل خواننده را به خواهان ابلاغ نموده و خواهان باید در داوری داخلی ظرف ۱۵ روز و در داوری بین‌المللی ظرف ۳۰ روز از تاریخ ابلاغ دعوای متقابل، لایحه جوابیه خود را به دفتر مؤسسه تسلیم نماید.

ماده ۹- پس از تبادل لوایح، تشکیل پرونده و تعیین داور وفق این آیین‌نامه و اعلام قبولی وی، پرونده به داور منتخب تسلیم شده و داوری از تاریخ ابلاغ موضوع به طرفین و داور، شروع می‌شود.

تبصره- در مواردی که داور، قبلاً با توافق طرفین تعیین و اعلام قبولی نموده باشد، دفتر مؤسسه، بدون تبادل لوایح، پرونده را به داور تسلیم نموده و تبادل لوایح تحت نظر داور انجام می‌شود.

ماده ۱۰- آثار موافقت‌نامه داوری

الف) در کلیه مواردی که رسیدگی به اختلاف به مؤسسه ارجاع می‌شود، رسیدگی طبق مقررات لازم‌الاجراء در زمان تقدیم درخواست داوری به عمل خواهد آمد مگر اینکه طرفین توافق کرده باشند که داوری مطابق قواعد موجود در تاریخ انعقاد موافقت‌نامه داوری انجام شود.

ب) چنانچه خواننده از پاسخ به درخواست داوری مطابق ماده ۸ آیین‌نامه امتناع نماید، این امر مانع از انجام داوری توسط داور نبوده و داوری ادامه خواهد یافت.

پ) چنانچه مؤسسه وجود موافقت‌نامه داوری را احراز ننماید و یا در خصوص اصل معامله و وجود قرارداد راجع به داوری بین طرفین اختلاف باشد، عدم امکان ادامه داوری از طرف دفتر مؤسسه به طرفین ابلاغ می‌گردد، در این صورت هریک از طرفین می‌تواند اتخاذ تصمیم در مورد وجود یا فقدان موافقت‌نامه داوری را از دادگاه صلاحیت‌دار تقاضا نماید.

ت) چنانچه هر یک از طرفین دعوا قبل از نصب داور نسبت به وجود موافقت‌نامه داوری، اعتبار یا حوزه شمول آن ایراد کند، تصمیم‌گیری در مورد ایراد مطروحه با مؤسسه خواهد بود، بدون اینکه تصمیم مؤسسه مانع طرح ایراد نزد داور باشد. در صورتی که مؤسسه ایراد را وارد تشخیص دهد، عدم امکان ادامه داوری از طرف دفتر مؤسسه به طرفین ابلاغ شده و پرونده مختومه می‌شود، در این صورت هر یک از طرفین می‌تواند به دادگاه صلاحیت‌دار مراجعه نماید.

ث) عدم شرکت هر یک از طرفین در جلسات داوری یا هر یک از مراحل آن مانع جریان داوری نخواهد بود و داور می‌تواند با ادامه رسیدگی براساس دلایل و مدارک موجود مبادرت به صدور رأی نماید.

ماده ۱۱- تعداد داوران و نحوه انتخاب ایشان

الف) طرفین می‌توانند ضمن موافقت‌نامه داوری یا به موجب توافق‌نامه جداگانه، در خصوص تعداد و نحوه انتخاب داور یا داوران، توافق نمایند. در صورت فقدان چنین توافقی و نیز در صورتی که بین طرفین در این خصوص اختلاف باشد، به ترتیب زیر اقدام خواهد شد و رجوع طرفین به مؤسسه داوری به منزله قبول ترتیبات زیر می‌باشد:

مؤسسه با توجه به موضوع دعوی، یک نفر را به عنوان داور انتخاب و به طرفین اعلام می‌کند تا چنانچه اعتراض یا جهات رد نسبت به داور مذکور وجود دارد، ظرف مهلت هفت (۷) روز پس از معرفی داور، به دفتر مؤسسه اعلام نمایند. چنانچه هر یک از طرفین ظرف مهلت مقرر اعتراض یا جهات رد موجهی نسبت به داور منتخب اعلام نمایند و مورد قبول مؤسسه واقع شود، مؤسسه مذکور فرد دیگری را معرفی خواهد نمود، در غیر این صورت به محض اعلام قبولی توسط داور منتخب، مؤسسه پرونده را به وی تسلیم می‌نماید.

ب) در مواردی که توافق بر تشکیل هیأت داوری باشد، به ترتیب زیر عمل می‌شود:

۱- هر یک از طرفین مکلف است داور اختصاصی خود را ظرف مدتی که مؤسسه تعیین می‌کند انتخاب و معرفی نماید و سپس طرفین یا با موافقت طرفین، داوران اختصاصی ایشان، مکلفند ظرف مدت ده (۱۰) روز داور سوم (سرداور) را به اتفاق تعیین و معرفی نمایند.

۲- در صورتی که طرفین ظرف مهلت مقرر داوران اختصاصی خود یا سرداور را انتخاب و معرفی نکنند، مؤسسه داوری حسب مورد، داور طرف ممتنع یا سرداور (یا هر دو) را، انتخاب و معرفی می‌نماید تا اگر هر یک از طرفین اعتراض یا جهات رد نسبت به داور اختصاصی طرف دیگر یا سرداور دارند، ظرف مهلت هفت روز پس از معرفی داور به دفتر مؤسسه اعلام کنند.

تبصره- رسیدگی به اعتراض یا جهات رد نسبت به داور یا هیأت داوری یا سرداور که در این مرحله مطرح شود، با مؤسسه است و تصمیم در این خصوص قطعی است و در صورتی که اعتراض یا جهات رد موجه باشد و مورد قبول قرار گیرد، مؤسسه، فرد دیگری به ترتیب فوق انتخاب و به طرفین اعلام می‌نماید.

ماده ۱۲- علاوه بر موارد فوق، مؤسسه حسب مورد در موارد زیر نیز اقدام به تعیین داور خواهد کرد:

۱- چنانچه طبق موافقت‌نامه داوری انتخاب داور یا هیأت داوری یا سرداور بر عهده شخص ثالث باشد و شخص مذکور در مهلت مقرر داور یا هیأت داوری یا سرداور را معرفی ننماید.

۲- چنانچه شخص ثالث منتخب ایشان تعیین داور یا هیأت داوری یا سرداور را به مؤسسه واگذار نموده باشد.

۳- چنانچه داور یا داوران یا سرداور تعیین شده، پیشنهاد داوری را رد کرده یا اعلام قبولی نکنند یا به ایشان دسترسی نباشد.

ماده ۱۳- هرگاه در موافقت‌نامه داوری طرفین ملتزم شده باشند که در صورت بروز اختلاف، شخص یا اشخاص معینی داوری نمایند و آن شخص یا اشخاص ظرف مهلت مقرر اعلام قبولی نکنند یا داوری را رد کنند یا به ایشان دسترسی نباشد و یا به هر دلیل نخواهند یا نتوانند به عنوان داور رسیدگی کنند، مؤسسه، جریان داوری را منتفی و نتیجه را به طرفین اعلام خواهد کرد، مگر آنکه طرفین، به روش دیگری برای انتخاب داور توافق نموده یا انتخاب داور یا داوران را به مؤسسه محول نمایند.

ماده ۱۴- انتخاب و تعیین داور یا هیأت داوری توسط طرفین یا مؤسسه همواره باید از میان فهرست داوران معتمد مؤسسه با رعایت شرایط قانونی مقرر برای تصدی سمت داوری و همچنین در دسترس بودن و توانایی شخص برای اداره داوری مطابق مقررات این آیین‌نامه انجام شود، لیکن طرفین می‌توانند داور موردنظر خود از خارج از فهرست داوران معتمد مؤسسه انتخاب نمایند مشروط بر اینکه شخص منتخب واجد شرایط لازم بوده و نام او به عنوان داور معتمد مؤسسه به تصویب هیأت مدیره مؤسسه برسد.

ماده ۱۵- در داوری‌های بین‌المللی داور منفرد یا سرداور نباید با اصحاب دعوی هم تابعیت باشد، مگر اینکه طرفین طور دیگری توافق کرده باشند.

فصل چهارم: تعیین جانشین

ماده ۱۶- چنانچه داور منتخب به موجب قانون یا عملاً قادر به انجام وظایف خود نباشد و یا بنا به علل دیگری موفق به انجام وظایف خود بدون تأخیر موجه نباشد، مسؤولیت وی خاتمه می‌یابد و مؤسسه در این خصوص نسبت به تعیین داور جانشین اقدام خواهد نمود.

ماده ۱۷- در صورت فوت، حجر، استعفاء و یا ممنوعیت داور از انجام امور داوری توسط مراجع ذیصلاح، مؤسسه می‌بایست نسبت به تعیین داور جانشین اقدام و مراتب را به طرفین ابلاغ نماید.

ماده ۱۸- داوری چند جانبه

در صورتی که داوری بیش از دو طرف داشته باشد و طرف‌ها در مورد تعیین داور به نحو دیگری توافق نکرده باشند، به ترتیب زیر عمل خواهد شد:

۱- برای خواهان واحد، یک داور و در صورت تعدد خواهان‌ها، مشترکاً یک داور تعیین خواهد شد؛ داور خوانده یا خواندگان متعدد نیز به همین روش تعیین می‌شود.

۲- چنانچه خواهان‌ها یا خواندگان متعدد ظرف مهلت مقرر، در مورد تعیین داور مشترک به توافق نرسند، مؤسسه، داور اختصاصی هر یک از طرفین متعدد (خواهان‌ها یا خواندگان) را انتخاب و تعیین خواهد کرد.

۳- در داوری‌های چند جانبه، انتخاب سرداور بر عهده داوران اختصاصی طرفین است و در صورتی که ظرف مدت ۱۵ روز از تاریخی که مؤسسه تعیین می‌کند به توافق نرسند، سرداور توسط مؤسسه تعیین می‌گردد.

۴- هرگاه در داوری‌های چند جانبه، در مورد خواهان یا خوانده بودن یک یا چند طرف داوری اختلاف باشد، هیأت داوری مرکب از سه نفر به انتخاب مؤسسه خواهد بود و مؤسسه با توجه به مفاد موافقت‌نامه داوری در مورد شرایط داور و نیز با توجه به موضوع دعوی، هیأت داوری انتخاب و تعیین می‌کند.

۵- سایر امور مربوط به داوری‌های چند جانبه از جمله تعویض داور یا جرح داور، تابع مقرراتی است که برای داوری‌های دو جانبه مقرر شده است.

الف) در داوری‌های داخلی، محل انجام داوری در مقر مؤسسه خواهد بود، مگر اینکه طرفین با توافق محل دیگری را تعیین نمایند.

ب) در داوری‌های بین‌المللی انتخاب محل داوری با طرفین است و در صورت عدم توافق، مؤسسه براساس اوضاع و احوال پرونده و سهولت دسترسی طرفین، محلی را تعیین می‌کند.

پ) در داوری‌های بین‌المللی، داور می‌تواند برای شور، استماع طرفین یا شهود یا کارشناسان و یا بازرسی کالا یا اسناد و مدارک، در هر محلی که مقتضی بداند تشکیل جلسه دهد، مگر اینکه طرفین طور دیگری توافق کرده باشند؛ به هر حال، رأی داوری در محل داوری صادر خواهد شد.

ماده ۲۰- زبان داوری

الف) در داوری‌های داخلی، زبان داوری، فارسی بوده و در صورتی که اسناد و مدارک مورد استناد به زبان دیگری باشد، طرفی که چنین مدارکی را ارائه و به آن‌ها استناد می‌نماید، مکلف است ترجمه فارسی آن را تهیه و تسلیم کند مگر اینکه داور ترجمه رسمی آن‌ها را لازم بداند.

ب) در داوری‌های بین‌المللی، انتخاب زبان داوری با طرفین است و در صورتی که در این خصوص توافقی حاصل نشود، داور با توجه به مفاد قرارداد و اوضاع و احوال پرونده، زبان داوری را تعیین می‌کند.

فصل پنجم: رسیدگی با استفاده از ابزارهای نوین الکترونیکی

ماده ۲۱- نظر به اینکه آیین رسیدگی و ارائه خدمات داوری در مؤسسه با استفاده از ابزارهای نوین الکترونیکی در فضای مجازی می‌باشد، طرفین با ارجاع حل و فصل اختلافات خود به مؤسسه، موظفند راه‌های ارتباطی الکترونیکی خود با مؤسسه را ایجاد و در اختیار مؤسسه قرار دهند. داده پیام مطمئن بر حسب نوع و محتوا در حکم نوشته، امضاء و اصل می‌باشد و نمی‌توان صرفاً به لحاظ شکل یا نحوه تبادل اطلاعات از اعتبار بخشیدن به محتوا و آثار قانونی آن خودداری نمود. هرگونه اطلاع‌رسانی راجع به پرونده تا آخرین مرحله، تنها از طریق ابزارهای الکترونیکی و یا سامانه خدمات الکترونیک قضایی صورت خواهد پذیرفت.

ابلاغ اوراق و اخطاریه‌ها و مواعد به شرح ذیل می‌باشد:

الف) طرفین باید کلیه لوایح و مراسلات خود با یکدیگر و با داور را همراه با مدارک پیوست، به صورت سند الکترونیکی تبدیل نموده و از طریق سامانه الکترونیکی درگاه خدمات داوری به نشانی www.dadarlawfirm.com به دفتر مؤسسه ارسال نمایند.

ب) کلیه مکاتبات، دستورات و درخواست‌ها، تصمیمات و قرارها که داور در جریان رسیدگی صادر یا اتخاذ می‌کند، از طریق و توسط دفتر مؤسسه و با ابزارهای الکترونیکی به طرفین، ابلاغ و پیگیری می‌شود.

پ) ابلاغ کلیه اوراق و مکاتبات به نشانی‌های الکترونیکی اعلام شده طرفین در موافقت‌نامه داوری به عمل خواهد آمد. طرفین موظفند هرگونه تغییر در نشانی‌های الکترونیکی اعلامی را اطلاع دهند در غیر این صورت داده پیامهای ارسالی، ابلاغ شده محسوب می‌شود. امر ابلاغ تنها از طریق ابزارهای نوین الکترونیکی در فضای مجازی نظیر پست الکترونیکی، تلگرام و ... انجام می‌گیرد.

ماده ۲۲- مهلت‌های مقرر در این آیین‌نامه بدون احتساب روز ابلاغ و اقدام، محاسبه می‌شود. تعطیلات مندرج در تقویم رسمی کشور و روزهای غیرکاری داخل در مواعد و جزء مهلت محسوب خواهد شد.

ماده ۲۳- در صورتی که اوضاع و احوال اقتضاء کند، داور می‌تواند مهلت‌ها و مواعد پیش‌بینی شده در این آیین‌نامه را تمدید کند به نحوی که هر یک از طرفین بتواند به مسؤولیت و وظایف خود در جریان داوری عمل نماید.

فصل ششم: رسیدگی داوری

ماده ۲۴- دفتر مؤسسه بلافاصله پس از انتخاب داور واحد یا تشکیل هیأت داوری و اخذ قبولی داور یا داوران، پرونده را جهت رسیدگی در اختیار آنان قرار می‌دهد، مشروط بر اینکه آن قسمت از هزینه‌های داوری که دفتر در این مرحله مطالبه کرده است، تأدیه شده باشد.

ماده ۲۵- معرفی وکیل یا نماینده؛ هر یک از طرفین می‌تواند برای خود وکیل یا نماینده یا مشاور انتخاب و کتباً معرفی نماید.

ماده ۲۶- قرارنامه داوری و برنامه زمان‌بندی

الف) داور مکلف است پس از تحویل پرونده، ظرف پنج روز براساس آخرین لوائح و اظهارات طرفین و عنداقتضاء با حضور ایشان، قرارنامه داوری را تنظیم نماید. دفتر مؤسسه می‌تواند این مدت را به درخواست داور که باید موجه باشد، تمدید کند. قرارنامه داوری می‌بایست مشتمل بر موارد زیر باشد:

- نام و مشخصات کامل طرفین

- نشانی الکترونیکی طرفین که ابلاغ‌ها و مراسلات در جریان داوری باید به آنها ارسال شود

- خلاصه‌ای از ادعاها و مدافعات طرفین و خواسته هر یک از ایشان و ذکر مبلغ خواسته اصلی و خواسته متقابل تا حدودی که در این مرحله ممکن باشد

- در صورت امکان، تحریر محل نزاع و موضوعاتی که باید تصمیم‌گیری شوند

- نام و مشخصات و نشانی اقامتگاه داور یا داوران

- محل و زبان داوری (در داوری‌های بین‌المللی)

- قوانین و قواعد حقوقی حاکم بر موضوع دعوی

- ذکر اختیارات داور از قبیل تفویض اختیار برای تعیین و تمدید مدت داوری به داور، نحوه تعیین کارشناس، نحوه استماع شهود و کارشناس، اختیار صدور رأی براساس صلح و سازش یا انصاف، نحوه صدور دستور موقت و نحوه اخذ تضمین مناسب برای دستور موقت

- هرگونه اختیار و موضوع دیگری که برای حل و فصل اختلاف از طریق داوری لازم باشد.

ب) قرارنامه داوری باید به امضای طرفین و داور برسد.

پ) اگر هر یک از طرفین از مشارکت در تنظیم قرارنامه داوری یا از امضای آن امتناع ورزد، داور باید قرارنامه داوری را پس از امضاء جهت تأیید به مؤسسه تسلیم نماید؛ با امضای قرارنامه داوری مطابق مفاد این ماده یا تأیید آن توسط مؤسسه، جریان داوری ادامه می‌یابد.

ماده ۲۷- در داوری‌های بین‌المللی، داور باید حین تنظیم قرارنامه داوری یا در اسرع وقت ممکن پس از آن، با مشورت طرفین برنامه زمان بندی را که در نظر دارد داوری را مطابق آن انجام دهد، جداگانه تنظیم و برای طرفین و مؤسسه داوری ارسال کند. هرگونه اصلاح و تغییر در برنامه زمان بندی باید به طرفین و مؤسسه اطلاع داده شود.

ماده ۲۸- اصلاح ادعا یا دفاع

چنانچه بین طرفین ترتیب دیگری مقرر نشده باشد، هیچ یک از طرفین نمی‌تواند ادعای جدیدی به غیر از آنچه در قرارنامه داوری ذکر شده، طرح کند. مگر آنکه داور با توجه به ماهیت ادعای جدید و سایر اوضاع و احوال، آن را موجب تأخیر در رسیدگی یا تبعیض نسبت به طرف دیگر تشخیص ندهد؛ در هر حال، در صورت اصلاح یا تکمیل ادعا یا دفاع باید به طرف مقابل اجازه و مهلت پاسخگویی داده شود.

ماده ۲۹- جلسه رسیدگی

الف) پس از تسلیم پرونده به داور، هرگونه تبادل لوایح زیر نظر داور انجام می‌شود، لیکن چنانچه داور تشخیص دهد که با توجه به موضوع پرونده، نیازی به تبادل لوایح بیشتر وجود ندارد، می‌تواند براساس لوایح و اسناد و مدارک موجود در پرونده، رسیدگی و مبادرت به صدور رأی نماید.

ب) در صورتی که داور با توجه به موضوع پرونده، اخذ توضیح از طرفین را لازم بداند، می‌تواند دستور تشکیل جلسه استماع را صادر و به طرفین ابلاغ نماید. به هر حال، در صورتی که یکی از طرفین در زمان مناسب درخواست تشکیل جلسه استماع نماید، داور مکلف است جلسه را برگزار کند. داور می‌تواند برای تسهیل رسیدگی موضوعات یا سؤالاتی که باید در جلسه استماع پاسخ داده شود، تعیین و برای طرفین ارسال کند. جلسات داوری با استفاده از شبکه‌های اجتماعی در فضای مجازی نظیر اسکایپ، ایمو، ویدیو کنفرانس و نظایر آن انجام می‌شود و طرفین موظف هستند زمینه تشکیل جلسات را فراهم نموده و امتناع و عدم همکاری در این خصوص با مؤسسه، به منزله عدم حضور تلقی می‌شود.

پ) چنانچه داور تشکیل جلسه رسیدگی برای بازرسی کالا و یا معاینه سایر اموال و یا مستندات طرفین را ضروری بداند، باید موعد و مکان جلسه را تعیین و به طرفین و سایر اشخاصی که باید حضور یابند، ابلاغ کند.

ت) داور می‌تواند پس از مشورت با طرفین، جلسات استماع، بازرسی اموال یا مستندات یا شور را در هر محلی که لازم و مقتضی بداند تشکیل دهد، مگر آنکه طرفین طور دیگری توافق کرده باشند.

ماده ۳۰- قصور در تسلیم لوایح و مدارک

الف) چنانچه خواهان بدون عذر موجه، لوایح و مدارک و ادله خود را ظرف مهلت مقرر تسلیم نکند و داور با اخذ توضیح از خواننده هم نتواند رأی صادر نماید، حسب مورد، قرار ابطال دادخواست داوری را صادر خواهد کرد.

ب) در صورتی که خواننده از ارائه لایحه دفاعیه و خواهان از ارائه لایحه جوابیه به دعوی تقابل خواننده خودداری کند، بدون اینکه این قصورها فی نفسه به معنای قبول ادعای خواهان یا دعوی متقابل خواننده تلقی شود، داور براساس مدارک موجود در پرونده رسیدگی و تصمیم مقتضی اتخاذ خواهد نمود.

پ) چنانچه هر یک از طرفین با وجود ابلاغ مراتب به وی، از حضور در جلسه استماع و یا ارائه اسناد و مدارک و ادله مورد استناد خویش ظرف مهلت مقرر خودداری کند، داور می‌تواند براساس مدارک موجود رسیدگی و تصمیم مقتضی اتخاذ کند.

در صورتی که هیچ یک از طرفین علیرغم دعوت قبلی برای ادای توضیح، حاضر نشوند و داور هم نتواند بدون اخذ توضیح در ماهیت دعوی رأی صادر کند، قرار ابطال دادخواست صادر می‌شود.

ماده ۳۱- شهادت

در صورتی که هر یک از طرفین جهت اثبات ادعا یا مدافعات خود به شهادت شهود استناد کند، باید قبل از تشکیل جلسه استماع، نام و مشخصات شهود و موضوع شهادت ایشان و ارتباط آن با موضوع داوری را به مؤسسه اعلام کند. در صورت احراز تأثیر مؤدای شهادت شهود و ارتباط آن با موضوع دعوی، داور مقرر می‌کند جلسه‌ای برای استماع شهادت تعیین و از طرفین و شهود جهت استماع شهادت دعوت به عمل می‌آورد و به طرف استناد کننده به شهادت شهود، تذکر داده می‌شود که شهود را در جلسه استماع حاضر کند. در صورت عدم حضور شهود بدون عذر موجه، شهادت شهود از عداد دلایل استناد کننده خارج می‌شود. جلسات استماع شهادت شهود نیز مطابق مقررات جلسه رسیدگی، در فضای مجازی انجام می‌شود و فردی که به شهادت شهود استناد می‌کند مکلف است زمینه تشکیل جلسات در فضای مجازی و با استفاده از ابزارهای نوین الکترونیکی را فراهم نماید؛ در غیر این صورت، شهادت شهود از عداد دلایل وی خارج می‌شود.

ماده ۳۲- ارجاع به کارشناس

داور می‌تواند در مواردی که لازم بداند راساً و یا به درخواست هر یک از طرفین، موضوع را به کارشناسی یک یا چند نفر ارجاع دهد. مقررات این بخش تابع قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹/۰۱/۲۱ خواهد بود.

ماده ۳۳- ورود ثالث

هرگاه شخص ثالثی در موضوع داوری برای خود مستقلاً حقی قائل باشد و یا خود را در محق شدن یکی از طرفین ذی‌نفع بداند، می‌تواند مادام که ختم رسیدگی اعلام نشده است وارد داوری شود، مشروط بر اینکه موافقت‌نامه داوری، داور تعیین شده و آیین داوری را بپذیرد و ورود وی مورد ایراد هیچ کدام از طرفین واقع نشود. در صورتی که یکی از طرفین به ورود شخص ثالث ایراد نماید، داور نخست در آن مورد اظهار نظر خواهد نمود و تصمیم وی در این زمینه قطعی است.

فصل هفتم: صدور رأی و ختم رسیدگی

ماده ۳۴- الف) داور پس از احراز اینکه طرفین از فرصت کافی و معقول برای ارائه مطالب و دفاع برخوردار شده‌اند، با رعایت مفاد این ماده ختم رسیدگی را اعلام و مبادرت به اصدار رأی می‌نماید. پس از اعلام ختم رسیدگی، هیچ لایحه یا دلیل و مدرک جدیدی قابل طرح و ارائه نخواهد بود.

ب) داور می‌تواند در صورت تعدد دعاوی (اعم از اصلی و طاری) با تفکیک دعوایی که معد برای صدور رأی باشد، نسبت به آن ختم رسیدگی را اعلام و مبادرت به صدور رأی نموده و رسیدگی را نسبت به دعوی یا دعاوی دیگر ادامه دهد.

پ) داور مکلف است حداکثر ظرف مدت ۲۰ روز پس از اعلام ختم رسیدگی، پیش‌نویس رأی داوری را قبل از امضاء، جهت اعمال مقررات ماده ۴۲ این آیین‌نامه به دفتر مؤسسه تسلیم کند؛ در صورتی که داور مهلت بیشتری لازم داشته باشد، می‌تواند با ذکر دلیل و موجبات تأخیر، مدت مذکور را یکبار تمدید نماید.

ماده ۳۵- مهلت صدور رأی

الف) در داوری‌های داخلی، مدت داوری‌هایی که به مؤسسه ارجاع می‌شود دو ماه از تاریخ قبولی داور و اطلاع به طرفین است مگر اینکه طرفین طور دیگری توافق کرده باشند. تمدید مدت مذکور ولو کراراً، با توافق طرفین بلامانع است، مشروط به اینکه مدت جدیدی مشخص و تعیین شود. طرفین می‌توانند اختیار تمدید مدت داوری را به داور یا مؤسسه تفویض نمایند.

ب) در داوری‌های بین‌المللی داور مکلف است ظرف ۴ ماه از تاریخ نهایی شدن قرارنامه داوری طبق ماده ۲۶ این آیین‌نامه، رسیدگی و مبادرت به صدور رأی نماید. در صورتی که اوضاع و احوال پرونده اقتضاء کند که مدت مذکور تمدید شود، داور مکلف است مراتب تمدید را به طرفین و دفتر مؤسسه داوری اعلام کند.

ماده ۳۶- رأی مبتنی بر طرفین

الف) چنانچه طرفین در جریان رسیدگی، اختلافات خود را از طریق سازش فیصله دهند، داور به درخواست طرفین مراتب وقوع سازش را همراه با شرایط سازش و نحوه فیصله دعوی، به صورت گزارش اصلاحی تنظیم و رأی سازشی صادر نموده و قرار سقوط دعوی صادر می‌کند.

ب) رأی سازشی که به صورت فوق صادر می‌شود، برای طرفین قطعی و لازم‌الاجراء است.

ماده ۳۷- در صورتی که داور از دادن رأی امتناع ورزد و یا در جلسه داوری دوبار متوالی حضور پیدا نکند یا در انجام وظیفه قصور کند، و هم چنین در صورتی که داور به عللی از قبیل مسافرت، غیبت طولانی، عدم دسترسی، اشتغال یا بیماری و امثال آن، قادر به انجام وظیفه نباشد، هر یک از طرفین می‌تواند مراتب را همراه با ادله و مدارک مثبت همزمان به دفتر مؤسسه، داور مربوط، سایر داوران (در صورتی که هیأت داوری تشکیل شده باشد) و طرف‌های دیگر دعوی اعلام و درخواست تعویض او را بنمایند. درخواست تعویض داور به علت قصور یا عدم امکان انجام وظیفه داور مادام که تعیین تکلیف نشده، مانع از ادامه رسیدگی داور و صدور رأی نیست.

ماده ۳۸- هیأت داوران

الف) در مواردی که رسیدگی به وسیله هیأتی از داوران به عمل می‌آید، اعضای هیأت داوری باید از تاریخ و محل جلسه‌ای که برای رسیدگی و مشاوره و یا صدور رأی تشکیل می‌شود، مطلع باشند.

ب) تصمیم هیأت داوران با اکثریت آراء، معتبر است، مگر اینکه طرفین طور دیگری توافق کرده باشند. در صورتی که اکثریت حاصل نشود، رئیس هیأت داوری به تنهایی رأی را صادر می‌نماید.

تبصره- در صورتی که یکی از اعضای هیأت داوران استعفا کند یا دو جلسه متوالی حضور پیدا نکند یا از دادن رأی امتناع نماید، دو عضو دیگر به موضوع رسیدگی و رأی خواهند داد و چنانچه بین دو داور دیگر اتفاق نظر حاصل نگردد، مؤسسه طبق مقررات این آیین‌نامه داور دیگری به جای داور مستعفی یا ممتنع یا غایب، انتخاب و منصوب می‌نماید، مگر اینکه طرفین طور دیگری توافق کنند.

ماده ۳۹- پس از امضاء، رأی داوری توسط دفتر مؤسسه به طرفین ابلاغ خواهد شد، مشروط بر آنکه هزینه‌های داوری به مؤسسه پرداخت شده باشد.

ماده ۴۰- قطعیت و قابلیت اجرای رأی

الف) رأی داور قطعی است و پس از ابلاغ طبق مقررات قانونی لازم‌الاجراء است.

ب) با پذیرش داوری از طریق مؤسسه، طرفین متعهد می‌شوند که رأی داوری صادره را قطعی و لازم‌الاجرا دانسته و بدون تأخیر اجراء نمایند.

پ) اجرای رأی داوری در داوری‌های داخلی تابع مقررات آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹/۰۱/۲۱ و سایر قوانین ذی‌ربط در باب اجرای احکام داوری بوده و در داوری‌های بین‌المللی، حسب مورد تابع مقررات قانون داوری تجاری بین‌المللی مصوب ۱۳۷۶/۰۶/۲۶ یا کنوانسیون شناسائی و اجرای احکام داوری بین‌المللی - نیویورک می‌باشد.

ماده ۴۱- تصحیح و تفسیر؛ رأی تکمیلی

الف) در داوری‌های داخلی هر یک از طرفین می‌تواند با رعایت ماده ۴۸۷ قانون آیین دادرسی مدنی مصوب ۱۳۷۹ تقاضای اصلاح یا تفسیر رأی یا صدور رأی تکمیلی نماید؛ داور مکلف است ظرف هفت روز از تاریخ تقاضای مذکور نسبت به آن اتخاذ تصمیم نماید.

ب) در داوری‌های بین‌المللی هر یک از طرفین می‌تواند ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ رأی درخواست اصلاح نگارشی، تاپپی، اشتباه در محاسبه یا اشتباهات مشابه یا تفسیر و رفع ابهام از رأی را بنماید یا درخواست رأی تکمیلی نسبت به ادعایی که اقامه شده ولی در رأی مسکوت مانده مطرح کند. در مورد درخواست رأی اصلاحی داور باید ظرف مدت هفت روز از تاریخ درخواست اتخاذ تصمیم کند و در مورد درخواست رأی تکمیلی در صورتی که داور آن را موجه تشخیص دهد باید ظرف پانزده روز رأی تکمیلی صادر کند. در صورتی که داور رأساً متوجه اشتباه یا ابهام رأی شده باشد، ظرف پانزده روز نسبت به اصلاح رأی یا تفسیر آن اقدام خواهد کرد.

پ) درخواست اصلاح یا تفسیر رأی یا صدور رأی تکمیلی باید در نسخ کافی به دفتر مؤسسه تسلیم شود و دفتر مزبور یک نسخه را به طرف مقابل ابلاغ و مهلت معقولی جهت اظهارنظر او تعیین می‌نماید.

فصل هشتم: هزینه‌های داوری

ماده ۴۲ - الف) مراجعه به مؤسسه و استفاده از خدمات آن برای حل و فصل اختلافات، در هر مورد موکول به پرداخت هزینه‌هایی است که مطابق آیین‌نامه مربوط به نحوه ارائه خدمات در مورد هزینه‌های داوری و تعرفه آن در زمان طرح دعوی، محاسبه و دریافت می‌شود.

ب) پس از وصول دادخواست داوری و همزمان با تبادل لوایح اولیه طبق این آیین‌نامه، مؤسسه با توجه به مبلغ و نوع خواسته، هزینه‌های داوری را طبق تعرفه مندرج در آیین‌نامه هزینه‌های داوری تعیین و به طرفین ابلاغ و همزمان از خواهان مطالبه نماید تا ظرف مهلت پنج روز، مبلغی را به عنوان پیش‌پرداخت هزینه‌ها به دفتر مؤسسه بپردازد. مبلغ پیش‌پرداخت که خواهان می‌پردازد، بابت سهم او از هزینه‌های قطعی داوری، منظور و کسر خواهد شد.

پ) در مواردی که علاوه بر ادعای اصلی، ادعای متقابل هم طرح شده باشد، معاونت داوری مؤسسه می‌تواند مبلغ هزینه‌های داوری بابت هر یک از ادعای اصلی و ادعای متقابل را جداگانه تعیین نماید. در این صورت هر طرف می‌بایست هزینه‌های مربوط به ادعای خود را به دفتر مؤسسه پرداخت نماید.

ماده ۴۳ - جز در مواردی که طرفین طور دیگری توافق کرده‌اند، پرداخت هزینه‌های داوری در مؤسسه به تساوی بر عهده خواهان و خوانده است که می‌بایست تا قبل از صدور رأی، به دفتر مؤسسه پرداخت شود؛ چنانچه هر یک از طرفین از پرداخت

تمام یا قسمتی از سهم خود از هزینه‌های داوری خودداری کند، هر یک از طرف‌های دیگر می‌تواند به منظور جلوگیری از توقف رسیدگی، سهم طرف ممتنع را بپردازد.

ماده ۴۴- چنانچه طرفین از پرداخت هزینه‌های داوری امتناع کنند، مؤسسه می‌تواند پس از مشورت با داور یا هیأت داوری، رسیدگی را متوقف سازد. پس از توقف رسیدگی، مؤسسه باید مهلتی که کمتر از پانزده روز نباشد را به منظور پرداخت هزینه‌های مزبور به طرفین اعطاء نماید؛ عدم پرداخت هزینه در مدت مقرر، به منزله استرداد دعوی اصلی یا متقابل می‌باشد.

ماده ۴۵- تصمیم مؤسسه در این قبیل موارد ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ قابل اعتراض است و رسیدگی به آن با هیأت مدیره مؤسسه است؛ تصمیم هیأت مدیره مؤسسه در این زمینه قطعی و غیرقابل اعتراض می‌باشد.

ماده ۴۶- اتخاذ تصمیم در خصوص هزینه‌های داوری

الف) هزینه‌های داوری شامل حق‌الزحمه و هزینه کارشناسی و مخارج متعارف حقوقی است که جریان داوری ایجاد می‌کند.

ب) داور باید ضمن رأی یا تصمیم داوری تکلیف هزینه‌های داوری را تعیین نموده و در مورد تسهیم آن بین طرفین، اتخاذ تصمیم کند. در صورتی که طرفین درباره نحوه تسهیم هزینه‌ها توافقی کرده باشند، داور مکلف است آن را ملحوظ نماید.

فصل نهم: دستور موقت

ماده ۴۷- مراجعه به محاکم دادگستری و درخواست دستور موقت در موارد استثنائی، قبل از داوری یا حین داوری به معنای عدول و نقض موافقت‌نامه داوری نبوده و مانع از رسیدگی داوری نخواهد بود؛ تقاضای دستور موقت از محاکم دادگستری توسط هر یک از طرفین و نیز دستور صادره باید توسط متقاضی حداکثر ظرف سه روز پس از ابلاغ آن، به دفتر مؤسسه اطلاع داده شود.

تبصره- ارجاع اختلافات و دعاوی به مؤسسه، به منزله پذیرش اختیارات داور در صدور دستور موقت و اخذ تأمین مناسب بوده و طرفین ملزم به رعایت مفاد دستور می‌باشند.

این آیین‌نامه در ۹ فصل و ۴۷ ماده توسط هیأت مدیره مؤسسه تأیید و تصویب گردیده است.